

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Neelis, Corina

Kenmerk

Z.22.365713 / D.22.1533444

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Centrumvisie Akkrum

Onderwerp

Centrumvisie Akkrum

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de centrumvisie Akkrum
2. Krediet beschikbaar te stellen voor de uitvoering van 5 deelprojecten uit de centrumvisie Akkrum, van in totaal € 3.864.900, verdeeld over de volgende onderdelen:

- Herinrichting Centrum Akkrum;
- Ophogen brug Wide Stege;
- Opwaarderen brug Buorren;
- Herinrichting evenemententerrein;
- Versterken profiel waterrecreatie;

De volgende bijdrages als inkomst verantwoorden:

- Rijksbijdrage Regiodeal € 780.300
- Regiodeal project ervaren & turf voor realisatie TOP € 45.000

De netto investering van € 3.039.600 resulteert in een kapitaallast van € 149.402 per jaar te dekken uit het Fonds Vitale Kernen component Akkrum.

3. Een budget beschikbaar stellen van € 50.000 voor 2022 voor

- Marketing en profilering
- Versterken ondernemerschap

Dit budget dekken ten lasten van het beschikbare budget Fonds Vitale Kernen component Akkrum.

4. Mocht er bij het afsluiten van de kredieten nog krediet beschikbaar zijn, de vrijvallende kapitaallasten beschikbaar te houden binnen het budget Fonds Vitale Kernen voor Akkrum

Inleiding

In het voorjaar 2020 werd duidelijk dat er in Akkrum op verschillende plaatsen werd gewerkt aan het versterken van de vitaliteit van het centrum van Akkrum. Plaatselijk Belang Akkrum Nes,

ondernemersvereniging VOAN en de Akkrumer Watersport vereniging (AWS) hebben vervolgens samen met de gemeente besloten een visie voor het centrum te maken om de koers voor het centrum te bepalen en prioriteiten te stellen voor de investeringen.

De planvorming is samen met de inwoners en ondernemers opgepakt en nagenoeg geheel digitaal verlopen. Nu is de centrumvisie dan klaar. Wij bieden de visie graag samen met Plaatselijk Belang, De VOAN en AWS aan ter besluitvorming.

De gezamenlijke ambitie voor Akkrum is om te komen tot een toekomstbestendig, vitaal en herkenbaar centrum waar ruimte is om te ondernemen en waar inwoners en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten in een aantrekkelijke, gastvrije én bruisende omgeving. Dit is vertaald in twee opgaven:

- Ontvangen, verbinden & uitstralen
- Actief, gastvrij & gezellig

De opgave 'Ontvangen, Verbinden en Uitstralen' richt zich op de fysieke inrichting van de openbare ruimte: de verbindingen naar en binnen het centrum én de uitstraling van het centrum als totaal. De opgave 'Actief, Gastvrij en Gezellig' richt zich op de niet-fysieke aspecten die van invloed zijn op het functioneren van het centrum voor inwoners en bezoekers en daarmee voor de leefbaarheid van Akkrum.

De opgaven en de onderliggende deelprojecten zijn vertaald naar onderstaande visiekaart.

VISIEKAART

Er is geld beschikbaar vanuit verschillende budgetten, maar niet voldoende om alle onderdelen te kunnen realiseren. Daarom is een investeringsprogramma aan de centrumvisie gekoppeld. Dit programma maakt inzichtelijk welke onderdelen binnen de komende 4 jaar uitgevoerd kunnen worden en welke mogelijk verder in de toekomst kunnen worden gerealiseerd.

Beoogd effect

Een gedragen centrumvisie voor het dorp Akkrum, met als doel het vitaal, economisch toekomstbestendig en leefbaar houden van de kern. De centrumvisie bepaalt de gezamenlijke koers voor de komende jaren. Met de centrumvisie Akkrum werken we aan het hoofddoel uit de Strategische agenda 2022-2040: *zorgen voor gezonde, klimaatbestendige en leefbare wijken en dorpen.*

Argumenten

1.1 *De centrumvisie is door en voor Akkrum gemaakt*

De centrumvisie is samen met de inwoners van ondernemers van Akkrum opgesteld. Bij de start van het proces is de werkgroep 'Altyd Akkrum' opgericht, waarin Plaatselijk Belang, ondernemersvereniging VOAN en de Akkrumer watersport vertegenwoordigd zijn. Alle stappen in het proces zijn in nauwe samenwerking met de werkgroep gezet. Zij hebben een belangrijke stem gehad in het bepalen van de koers en het maken van keuzes.

Daarnaast zijn drie digitale dorpsbijeenkomsten georganiseerd, waar veel informatie is gedeeld, maar ook de gelegenheid is gegeven om actief mee te denken. Er zijn veel ideeën en reacties binnengekomen in de digitale ideeënbuss, via de projectwebsite en andere kanalen. Alle informatie is gebruikt om de visie vorm te geven.

In de laatste bijeenkomst zijn alle projectonderdelen gepresenteerd en geprioriteerd. Ter afronding is een aantal digitale spreekuren gehouden. Met deze laatste reactieronde is de visie aangescherpt en afgerond.

1.2 *De centrumvisie sluit aan bij de doelstelling om dorpen vitaal en leefbaar te houden*

Met de centrumvisie voor Akkrum zetten we in op een vitaal, leefbaar en economisch toekomstbestendig centrum. Dit is in lijn met het hoofdlijnenakkoord, de Strategische agenda 2022-2040 en ook passend in de inzet en verdeling van het Fonds Vitale Kernen. Er wordt ingezet op een kwaliteitsimpuls van het centrum van Akkrum door herinrichting van de openbare ruimte, waardoor er een aantrekkelijke eenduidige en meer groene ruimte ontstaat. De focus ligt daarbij op het kernwinkelgebied. Daarnaast liggen er kansen om als watersportdorp een sterkere verbinding tussen de waterrecreatie en de centrumvoorzieningen te maken. Tenslotte zetten we in op de samenwerking met en tussen ondernemers, door met elkaar te werken aan marketing, profilering en het versterken van ondernemerschap.

1.3 *De centrumvisie sluit aan bij de opgaven en doelstellingen uit het Economisch Beleid 2020-2030 'werken voor Heerenveen'*

Het versterken van centrumgebieden en het stimuleren van ondernemerssamenwerking zijn speerpunten in het economisch beleid 2020-2030 'werken voor Heerenveen'. Een van de opgaven is 'Bruisende, vitale kernen en een ondernemend Buitengebied' waarbij we ons tot doel hebben gesteld meer ondernemerschap, vernieuwende vormen van samenwerking en nieuwe economische activiteiten te realiseren/ mogelijk te maken. De centrumvisie sluit hierbij aan.

1.4 *De centrumvisie sluit aan bij de ambities en uitdagingen uit de Visie detailhandel en horeca*

In de Visie detailhandel en horeca (vastgesteld 27 januari 2022) staan de ambities verwoord voor detailhandel en horeca in onze gemeente. De visie beschrijft op hoofdlijnen de positie van de verschillende winkel- en centrumgebieden in onze gemeente, waaronder het centrum van Akkrum en geeft richting aan (on)mogelijkheden voor ontwikkelingen. De centrumvisie voor Akkrum sluit hierbij aan.

1.5 *De centrumvisie Akkrum sluit aan bij de ambities, strategie, uitdagingen en inspanningen uit de visie waterrecreatie*

In de visie Waterrecreatie Gemeente Heerenveen (vastgesteld 2 december 2021) staan de ambities voor verdere ontwikkeling van Waterrecreatie in de gemeente Heerenveen. De visie gaat in op de trends en ontwikkelingen en kansen en bedreigingen. Aan de hand hiervan is de strategie bepaald, welk inzet op drie ontwikkellijnen. Ook zijn de inspanningen voor de komende jaren opgenomen, waarvan een aantal specifiek voor Akkrum. De centrumvisie Akkrum sluit hierbij aan.

2.1 *Er moeten prioriteiten worden gesteld*

Onderstaande tabel geeft het totale investeringsprogramma uit de centrumvisie Akkrum en de daaruit geselecteerde projecten weer. De projecten zijn geselecteerd op basis van input vanuit het dorp en in

afstemming met de werkgroep Altyd Akkrum. Per project is de benodigde investering weergegeven. De tabel geeft ook een beeld van de benodigde kapitaallasten en de eenmalige kosten. Uitgaande van 15% van de beschikbare middelen in het Fonds Vitale Kernen, conform de verdeling die in 2021 door de raad is vastgesteld, is een structureel budget beschikbaar van € 150.000 vanaf 2023 (2022: € 75.000). Om het totale pakket te realiseren is een bedrag van € 7,6 miljoen nodig. Dat zou een totale kapitaallast van € 297.000 geven en € 150.000 aan eenmalige kosten. Dit betekent dat iets meer dan de helft van de aangegeven onderdelen kan worden uitgevoerd.

*niet opgenomen in selectie

Investeringsprogramma centrumvisie Akkrum

		Investering (incl. 25% VAT	Se 20
1	Herinrichting Tsjerkebleek - Heechein	1.925.000	
a	Vergroenen Tsjerkebleek	115.000	
b	Herinrichting Dringelstrjitte	195.000	
c	Parkeren Tsjerkebleek	295.000	
d	Herinrichten Heechein	1.235.000	
e	Boeresteeg	85.000	
2	Herinrichting Buorren – Kleef	840.000	
a	Opwaarderen Smidsstege	50.000	
b	Herkenbaarheid vergroten entree	15.000	
c	Herinrichten Buorren – Kleef	450.000	
d	Herinrichten Kanadeeskestrjitte (tussen Kleef en Himdyk)	325.000	
3	Poesz herinrichting parkeerterrein	-	
4	Herinrichting evenemententerrein	650.000	
a	Vergroenen/vergroten biodiversiteit	150.000	
b	Plaatsen TOP	200.000	
c	Herinrichten – parkeren	300.000	
5	Herstructurering Boarnswal	830.000	
a	Herinrichten Boarnswal – Buterwal	580.000	
b	Opwaarderen kade (vergroenen)	250.000	
6	Herinrichten voormalig Korfbalterrein	275.000	
a	Vergroenen/ vergroten biodiversiteit	150.000	
b	Parkeren	125.000	
7	Herinrichting Ljouwerterdyk	1.215.000	
a	Versterken entree	15.000	
b	Herinrichting Ljouwerterdyk	1.200.000	
8	Opwaarderen gebied spoorbrug	275.000	
a	Kwaliteitsverbetering groen openbare ruimte	100.000	
b	Opwaarderen parkeermogelijkheden	150.000	
c	Routing station - centrum	25.000	
d	Versterken entree	15.000	
9	Herinrichting Kanadeeskestrjitte	500.000	
a	Trottoirs en herinrichting kruisingen	500.000	
10	Welgelegen	-	
11	Coopersburg	-	
12	Hylkemapôle	25.000	
13	Groot onderhoud Mounedyk	-	
14	Versterken profiel waterrecreatie	972.500	
a	Voorzieningenniveau basis	25.000	
b	Bebording	12.500	
c	Vergroten aantal ligplaatsen	150.000	
d	Brug Wide Stege – Smellebrege	275.000	
e	Brug Buorren	100.000	
f	Opwaarderen passantenhaven	50.000	
g	Verplaatsen trailerhelling	100.000	

*niet opgenomen in selectie

Omdat het niet mogelijk is om alle onderdelen uit te voeren is een selectie gemaakt. De niet-geselecteerde projecten zijn uitgesteld in afwachting van aanvullende financiële middelen op lange termijn.

Uit het overzicht blijkt dat met behulp van dekking uit het Fonds Vitale Kernen een pakket aan investeringen kan worden gerealiseerd van € 3,39 miljoen. Vanuit de regiodeal (€ 780.300) en een aantal kleinere budgetten kan nog eens € 818.000 worden geïnvesteerd waarmee het totale investeringsbedrag op ruim €4,2 miljoen uitkomt.

2.2 De belangrijkste onderdelen worden uitgevoerd

Op basis van de voorgestelde keuze voor projecten kunnen de meest fundamentele onderdelen van de visie worden uitgevoerd, die direct bijdragen aan de opwaardering van het centrum. De inrichting van de openbare ruimte in het kernwinkelgebied wordt aangepakt. De verbinding tussen de waterrecreatie en het centrum wordt versterkt door betere voorzieningen, het vergroten van het aantal ligplaatsen en het opwaarderen van het evenemententerrein, het gebied tussen de passantenhaven en het centrum. Door de doorvaart van de Boarne voor sloepen te verbeteren, wordt het karakteristieke deel van Akkrum beter ontsloten voor boten en ontstaat er meer levendigheid en aantrekkingskracht voor het centrum. Op het evenemententerrein wordt een Toeristisch Overstappunt (TOP) gerealiseerd, in combinatie met het opwaarderen van het havenkantoor en toiletvoorzieningen. Er is ook geld beschikbaar voor het versterken van de entrees van het winkelgebied, het opwaarderen van de steeg tussen het parkeerterrein van de Poiesz en de winkelstraat.

Hoewel niet alle onderdelen uitgevoerd kunnen worden, wordt met realisatie van deze projecten een groot deel van de uitgezette koers gerealiseerd.

2.3 De prioriteiten zijn met het dorp bepaald

Bij de start van het centrumtraject was duidelijk dat er middelen beschikbaar zijn vanuit het fonds Vitale Kernen en een subsidie uit de regiodeal, maar dat dit budget niet voldoende is om alle onderdelen te kunnen realiseren. Al in de eerste dorpsbijeenkomst is daarom gevraagd naar de belangrijkste delen van het centrum die aangepakt dienen te worden. Daar bleek dat de herinrichting van het kernwinkelgebied, Tsjerkebleek/ Heechein en de Buorren/ Kleef, prioriteit heeft. Uit de reacties in het verdere traject bleek ook een sterke behoefte Akkrum als watersportdorp beter te profileren en het niveau op te waarderen. Samen met de werkgroep is de uiteindelijke keuze voor de projecten gemaakt en getoetst in de laatste dorpsbijeenkomst. Het investeringsprogramma kan daarmee rekenen op draagvlak uit het dorp.

3.1 Er worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor marketing en profilering en versterken ondernemerschap

De ondernemers in Akkrum werken al een tijdje aan het versterken van (individueel) ondernemerschap en de marketing en profilering vanuit de Friese Retailaanpak. Hiervoor is in 2021 cofinanciering vanuit de gemeente beschikbaar gesteld. In het investeringsprogramma zijn opnieuw middelen opgenomen voor deze onderdelen, inspelend op een vervolgtraject vanuit de subsidieregeling Friese Retailaanpak en een extra inzet in deze opstartfase. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de regiomarketingorganisatie Regio Heerenveen 'n Gouden Plak.

4.1 Middelen blijven beschikbaar voor projecten op de reservelijst

In het investeringsprogramma hebben we, met de nodige voorbehouden, een inschatting gemaakt van de verwachte kosten per deelproject. In de realisatiefase kunnen de daadwerkelijke kosten meevallen. Mocht dit het geval zijn, dan ontstaat ruimte in de kapitaallasten. Als blijkt dat een deel niet wordt gebruikt, dan wordt uw raad op voorhand gevraagd om te besluiten het geld terug te laten vloeien in het fonds Vitale Kernen, gelabeld voor Akkrum. Mocht dit zich voordoen dan ontvangt u een raadsvoorstel met daarin de financiële onderbouwing.

Risico's of kanttekeningen

De verplaatsing van de Poiesz supermarkt en daarmee de nieuwe invulling van het oude gebouw en het opwaarderen van het naastgelegen parkeerterrein is mede aanleiding geweest voor het opstellen van het centrumplan. Deze plannen zijn voor de volledigheid opgenomen in het investeringsprogramma en op de kaarten, maar zijn inmiddels in uitvoering of reeds gerealiseerd. Het groot onderhoud van de Mounedyk is eveneens voor de volledigheid opgenomen maar wordt gefinancierd uit beheersmiddelen en heeft daarmee geen effect op de beschikbare middelen uit de centrumvisie. Beide projecten hebben vanzelfsprekend wel een positief effect op de kwaliteit en uitstraling van het centrum van Akkrum.

Er komt waarschijnlijk meer gelegenheid voor waterrecreatie om te overnachten in Akkrum. Dit kan op termijn leiden tot extra baten. Ook leidt het beheer van deze voorzieningen dan tot hogere kosten. Deze lasten en baten zijn niet meegenomen in dit advies.

Communicatie en participatie

Na besluit van het college is een persbericht verstuurd, is de werkgroep persoonlijk geïnformeerd en zijn de inwoners en ondernemers van het dorp geïnformeerd via social media. Na besluit van de raad volgt opnieuw een nieuwsbrief met de boodschap dat de centrumvisie is vastgesteld en de uitvoering van de onderdelen kan starten.

Financiën

De totale kosten voor het centrum van Akkrum bedragen: € 4.212.500, waarvan € 50.000 een eenmalige bijdrage marketing en profilering. De investering in de herinrichting en het versteken van het profiel waterrecreatie bedraagt totaal € 4.162.500. Dit bedrag voor een deel uit voorbereidingskosten. De investering bedraagt: € 3.864.000.

Deze investering wordt, na aftrek van de regiodeal subsidie van € 780.300 en een bijdrage TOP vanuit het project Ervaren en Turf van € 45.000, beschikbaar gesteld in de vorm van 5 kredieten. De totale kapitaallast van deze kredieten bedraagt € 149.402 vanaf 2024. Vanaf 2023 is er structureel € 150.000 beschikbaar voor Akkrum (15%) binnen het budget Fonds Vitale Kernen. Voor 2022 is een budget beschikbaar van € 75.000.

De totale investering van € 3.864.000 is verdeeld over 5 kredieten. De kredieten zijn beschikbaar vanaf 2022 en leiden tot kapitaallasten in het jaar na afronding van de werkzaamheden. Naar verwachting is dit vanaf 2024.

- Waarvan interne uren: € 267.600

Bij het ramen van de investeringen zijn wij uitgegaan van 25% plankosten. Dat gaat om een bedrag van in totaal € 802.800. Wij zijn ervan uitgegaan dat daarvan 2/3 ten laste wordt gebracht van de nog beschikbaar te stellen kredieten. Het restant, 1/3 € 267,600, betreft interne uren, waarvan de dekking plaats vindt vanuit de reguliere personeelsbegroting.

Voor 'Marketing en profilering' en 'Versterken ondernemerschap' wordt totaal een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 50.000 in 2022. Deze kan worden gedekt ten laste van de beschikbare middelen in het Fonds Vitale Kernen 2022.

Bijlagen

Centrumvisie Akkrum
Investeringsprogramma
Begrotingswijziging